

MERCABARNA VITAL!

Memòria econòmica i d'activitats 2011

Més de 10 milions de persones
trien cada dia entre una
gran i **variada** gamma d'aliments
frescos i **saludables**, gràcies
a la vitalitat de Mercabarna.
Els milers i milers de productes
que passen diàriament per
aquesta ciutat alimentària tenen
la **qualitat** garantida.
Mercabarna vital!

04 PRESENTACIONS
04 Xavier Trias <i>Alcalde de Barcelona</i>
06 Sònia Recasens <i>Tinenta d'alcalde de l'Ajuntament de Barcelona i presidenta de Mercabarna</i>
08 FETS MÉS DESTACABLES DE L'ANY
08 Josep Tejero <i>Director general de Mercabarna</i>

12
MERCATS I ZAC

14 Mercat Central de Fruïtes i Hortalisses
24 Mercat Central del Peix
34 Mercabarna-flor
44 Sector Carni i Escorxador
52 Zona d'Activitats Complementàries (ZAC)

60
SECTOR SERVEIS

64 Àrea Industrial i de Serveis
70 Àrea de Formació
74 Comunicació
82 Estudis i Desenvolupament
88 Responsabilitat Social

92
ESTATS FINANCERS

94 Evolució de l'activitat econòmica de Mercabarna
96 Balanç de Situació
98 Compte de Pèrdues i Guanys
100 Exercici 2011
100 Estats de Fluxos d'Efectiu

102
ANNEX

104 Òrgans de representació
105 Relació de personal
107 Plànol de Mercabarna
108 Associacions empresarials

El sector agroalimentari i Mercabarna, estratègics en la projecció de Barcelona

Barcelona i Catalunya s'han posicionat com a referents internacionals de la indústria agroalimentària, ja que concentren el major nombre d'empreses líders del sector i el major volum de producció.

El pes i la projecció de Barcelona en el món alimentari es troben reflectits també en els equips de distribució presents a la ciutat. En aquest cas el nostre major exponent és Mercabarna, que proveeix de producte fresc una àrea habitada per més de 10 milions de persones. També ho són la Fira Alimentària, la segona del món en alimentació, i el llarg nombre d'universitats, centres de recerca i parcs tecnològics que treballen en els camps de la nutrició i la seguretat alimentària, tot reforçant el lideratge de la ciutat en aquests àmbits.

Així mateix, cal tenir presents el consum i, molt especialment, la gastronomia, un àmbit en el qual la capital de Catalunya ha esdevingut punt de referència internacional. En aquest sentit, per una banda, tenim la xarxa de mercats de Barcelona, la major del continent europeu, i, per l'altra, la dieta mediterrània, que ha constituït un dels eixos vehiculars clau i és un referent dins l'àmplia oferta d'espais de restauració presents a la ciutat. També ho són la riquesa de la tradició culinària de Barcelona i el prestigi consolidat dels seus grans cuiners, que han permès projectar-la com una de les grans capitals de la qualitat i la creativitat gastronòmica.

A més, el potencial econòmic de l'Àrea Metropolitana de Barcelona es nodreix d'un conjunt d'infraestructures i institucions clau per a la seva projecció internacional, com són el Port, l'Aeroport, la Fira, el Consorci de la Zona Franca, Mercabarna, el Consorci de Turisme de Barcelona i els nous districtes tecnològics.

Per tot això, el sector agroalimentari és un dels sectors estratègics de futur per a l'Ajuntament de Barcelona i, dins d'aquest, Mercabarna s'erigeix com el seu puntal.

Xavier Trias

Alcalde de Barcelona

Mercabarna, al bell mig d'un entorn ple d'oportunitats

Mercabarna es troba al bell mig d'un entorn ple d'oportunitats. Està situada al centre de l'àrea logística més important del país, dins del polígon de la Zona Franca de Barcelona, que constitueix l'àrea industrial més gran i activa d'Espanya. Disposa, a pocs quilòmetres del seu recinte, de totes les infraestructures de transport, per terra, mar i aire, necessàries perquè les empreses operadores puguin desenvolupar la seva activitat comercial. Està envoltada de parcs logístics, a tocar de les zones de producció del Baix Llobregat, i a tan sols deu quilòmetres del centre de Barcelona.

Així mateix, forma part d'una ciutat que és la porta sud d'Europa, la capital de la Unió pel Mediterrani, el nucli del futur corredor mediterrani, i que gaudeix en aquests moments d'un reconegut prestigi internacional.

A més, entre les nostres prioritats està la de consolidar la posició de la ciutat com a motor de l'euroregió del Mediterrani. Per això, volem impulsar el funcionament coordinat de les grans infraestructures logístiques de Barcelona, entre les quals es troben Mercabarna, la Fira, el Port i l'Aeroport. També volem vetllar perquè la línia 9 del metro arribi a la Unitat Alimentària el 2014, la qual cosa farà més fàcil l'accés de les persones al recinte i el connectarà amb l'Aeroport.

Mercabarna és, a més, un dels polígons alimentaris de referència al món. Aquesta important concentració empresarial ha generat un fort grau d'especialització i qualificació professional del sector, per la qual cosa disposa d'un empresariat amb un coneixement de primer nivell.

Per tot això, volem seguir donant suport a l'Associació Clúster Alimentari de Barcelona, impulsada per l'Ajuntament i la direcció de Mercabarna, amb la participació de moltes empreses. Amb aquesta actitud perseguim donar suport a l'esforç que moltes companyies estan fent per reforçar la seva competitivitat i vetllar pel seu creixement empresarial, tot fomentant la innovació estratègica que els permetrà adequar-se millor als canvis en el sector.

També volem continuar promovent el creixement del sector alimentari a la Zona Franca, a través de la Plataforma Alimentària de Barcelona impulsada per la direcció de Mercabarna i el Consorci de la Zona Franca de Barcelona.

Tot això serà possible si s'afronten preferentment els reptes pendents dins de Mercabarna. En aquest sentit, volem destacar que des de l'Ajuntament de Barcelona farem costat a tots els empresaris que vulguin seguir tenint aquest polígon alimentari com a referent.

Sònia Recasens

*Tinenta d'alcalde
de l'Ajuntament de Barcelona
i presidenta de Mercabarna*

Fets més destacables de l'any

Des de Mercabarna hem seguit desenvolupant durant el 2011, amb la col·laboració i el suport d'altres institucions i entitats, dues iniciatives per reforçar la competitivitat de les empreses de la Unitat Alimentària. Es tracta del Pla de Dinamització del Clúster Foodservice de Catalunya i el Barcelona Fresh. En el marc d'aquests dos projectes, l'un adreçat a les companyies dedicades al canal *foodservice* i l'altre a les firmes del sector del peix, hem dut a terme diferents activitats (conferències, cursos, visites, etc.) obertes a la participació de totes les empreses de la Unitat Alimentària, que pretenien afavorir l'adopció de nous reptes estratègics.

Així mateix, l'Associació Clúster Alimentari de Barcelona ha pres un impuls important durant aquest exercici. S'han creat quatre grups de treball (innovació i desenvolupament de producte, logística, seguretat alimentària i plataformes de compra conjunta) entre les empreses associades, que han de servir per aprofundir en aquests temes i donar pas a projectes individuals o col·lectius.

Creada el 2009, l'Associació està liderada per Mercabarna i compta amb la participació de tres socis fundadors més (22@Barcelona, ASSOCOME i Consorci de la Zona Franca) i de 27 empreses alimentàries, la majoria de Mercabarna, però també de fora del recinte. L'objectiu és que cada vegada se sumin més companyies de la Unitat Alimentària a aquesta iniciativa.

Per una altra banda, Mercabarna i el Consorci de la Zona Franca de Barcelona (CZF) hem constituït la Plataforma Alimentària de Barcelona. Aquesta iniciativa unifica els criteris de Mercabarna i del CZF pel que fa a la ubicació, el creixement i la diversificació d'empreses alimentàries dins d'un territori de 150 hectàrees que té com a eix central la mateixa Mercabarna (90 ha) i que es completa amb els terrenys del CZF dedicats al sector alimentari —els del 22AL (44 ha contigües a Mercabarna) i els de la Barcelona Zona Innovació (17 ha).

En un altre ordre de coses, durant el 2011 s'han assolit dos importants acords en l'àmbit agroalimentari. Un és el Codi de Bones Pràctiques Comercials per a tota la cadena alimentària. Aquest acord està subscrit per 11 entitats representants dels sectors de la producció i la distribució d'aliments —entre les quals hi ha Mercabarna i l'Associació d'Empresaris Majoristes de Fruïtes i Hortalisses de Barcelona i Província (AGEM)— i pretén fomentar la transparència en les transaccions comercials i promoure els productes frescos.

L'altre acord és el signat entre Mercabarna i el Parc Científic i Tecnològic Agroalimentari de Lleida (PCITAL), que vol potenciar la innovació entre les empreses agroalimentàries de la Unitat Alimentària i els productors de les comarques lleidatanes, ja que un percentatge important dels productes que arriben a Mercabarna procedeix d'aquesta zona.

ACTIVITAT COMERCIAL

L'activitat comercial en els sectors de fruites i hortalisses i del peix de Mercabarna s'ha mantingut estable en relació amb el 2010. En canvi, el sector carni i el floral han continuat amb la tendència a la baixa dels darrers exercicis.

Al Mercat Central de Fruïtes i Hortalisses, la comercialització ha experimentat un lleuger increment d'un 2,7% i els preus han disminuït de forma significativa, un 13,8%. El motiu principal d'aquest descens és l'impacte, en plena campanya de primavera-estiu, de l'alerta sanitària de l'*E. coli*, que va provocar que gran part de les fruites i hortalisses destinades a l'exportació a Europa es quedessin al mercat nacional, amb la qual cosa es va generar un excés d'oferta.

Pel que fa al Mercat Central del Peix, la comercialització i els preus s'han comportat de manera similar al 2010, amb un lleuger creixement de l'1,4% i l'1,3%, respectivament.

En relació amb l'Escorxador, l'activitat ha seguit la mateixa dinàmica dels últims exercicis. El volum de sacrificis s'ha reduït un 4,5% respecte a l'any anterior, bàsicament pel desplaçament del consum cap a d'altres productes carnis més econòmics i que no se sacrifiquen en el nostre Escorxador.

Quant a Mercabarna-flor, la comercialització s'ha vist, de nou, influïda per l'actual context econòmic. Les vendes han disminuït un 7%, mentre que el preu mitjà ha augmentat un 2,6%.

L'activitat a les empreses situades a la Zona d'Activitats Complementàries (ZAC) ha estat, en general, lleugerament inferior a la registrada durant el 2010.

ALTRES ACTIVITATS

Infraestructures

Aquest any, l'actuació més important en matèria d'infraestructures ha estat la finalització del projecte d'urbanització dels terrenys que ocupava l'antic Mercat de la Flor, on s'ha construït una nau industrial (Multiservei III) amb 8 magatzems i s'han adequat dues parcel·les al seu voltant, perquè les empreses hi construeixin les seves pròpies naus. D'aquesta manera, Mercabarna disposa d'uns espais perquè les companyies del recinte puguin créixer i aportar més valor afegit als seus productes i serveis.

També, durant el 2011 hem seguit treballant en l'avantprojecte del Mercat Central de Fruïtes i Hortalisses, el qual s'ha presentat als empresaris del sector a finals d'any.

Així mateix, s'ha elaborat l'avantprojecte per rehabilitar el Pavelló Polivalent. L'objectiu d'aquesta intervenció és actualitzar les infraestructures d'aquesta nau per adaptar-les a les darreres normatives higienicosanitàries i de seguretat.

Medi ambient i neteja

Aprofitant la renovació, mitjançant concurs públic, de la contracta de neteja a Mercabarna, s'han modernitzat els equips, fet que ha suposat la incorporació d'una nova flota de vehicles que realitzen aquestes tasques de manera més eficient, reduint temps i costos. També s'han canviat les infraestructures de recollida selectiva amb l'objectiu de facilitar als usuaris la separació dels residus. Així mateix, un any més, s'ha assolit un alt nivell de reciclatge, que s'ha situat en un 80,7%.

Telecomunicacions

Aquest any, la Comissió d'Usuaris de Telecomunicacions de Mercabarna ha impulsat a tot el recinte el sistema de telefonia fixa digital (via IP). Gràcies a aquest model, les empreses integrades dins del grup tancat d'usuaris de Mercabarna gaudiran de nombroses prestacions i avantatges en les comunicacions a través del telèfon fix.

Aquesta millora representa un pas més en la modernització de la xarxa de telecomunicacions de la Unitat Alimentària, una xarxa que aquest any ha estat guardonada per l'Asociación de Proveedores de Red, Internet y Telecomunicaciones, entitat privada que agrupa un centenar d'empreses d'aquest sector.

Seguretat

El 2011, a través de concurs públic, hem renovat també la contracta del servei de seguretat i de control dels accessos al recinte. Això ha representat una millora en els recursos humans i tècnics i, juntament amb la tasca que realitza el departament de Vigilància de la Unitat Alimentària, ens ha permès assolir uns alts nivells de seguretat dins del recinte.

Formació

Des de l'Àrea de Formació de Mercabarna hem seguit apostant fort per la formació dels professionals alimentaris. Així, durant el 2011 s'han organitzat 107 cursos, amb una participació de prop d'un miler de treballadors. A més, s'ha multiplicat gairebé per dos el nombre de cursos a mida organitzats per a les empreses del recinte i que s'adeqüen a les seves necessitats de temari, horaris, continguts, etc.

També s'han realitzat 24 cursos de formació ocupacional per oferir una sortida professional en el sector alimentari a persones a l'atur i posar a l'abast de les empreses de Mercabarna professionals formats. Els nivells d'inserció del 2011 s'han situat en un 46%.

Comunicació

En l'àmbit de la comunicació, s'han realitzat durant l'any nombroses accions per augmentar el consum de flors i plantes i captar nous compradors per a Mercabarna-flor. En aquest sentit, destaca la posada en marxa per part de Mercabarna, l'Associació d'Empresaris Majoristes de Mercabarna-flor i l'escola Rosa Valls-formació de la campanya adreçada als infants "Flors i plantes, cada dia!".

Per una altra banda, al llarg d'aquest any, les visites a Mercabarna de professionals agroalimentaris i ciutadans han augmentat un 40% respecte al 2010, amb la finalitat de donar a conèixer aquesta Unitat Alimentària a potencials compradors i entre l'opinió pública.

Responsabilitat social

Un any més, hem mostrat el nostre compromís amb les iniciatives de caire solidari. D'una banda, s'ha enfortit la cooperació amb el Banc dels Aliments, al qual hem cedit una oficina dins de la Unitat Alimentària perquè pugui incrementar la recollida de productes alimentaris excedentaris. Aquest nou espai se suma al magatzem que, des de fa quasi 10 anys, hem cedit a aquesta entitat.

Així mateix, 10.790 infants d'escoles de tot Catalunya han participat en els programes de promoció de bons hàbits alimentaris "5 al dia" i "Creix amb el Peix" que Mercabarna porta a terme conjuntament amb les associacions de majoristes de fruita i peix.

D'altra banda, hem seguit col·laborant amb diverses iniciatives encaminades a fomentar la contractació per part de les empreses del recinte de persones que formen part de col·lectius amb dificultats (aturats de llarga durada, persones amb discapacitat, joves sense formació, etc.).

Activitat econòmica

Els resultats econòmics de Mercabarna durant el 2011 han estat marcats, de nou, per l'actual context de crisi econòmica, amb una reducció de la Xifra de Negoci d'un 1,1% respecte a l'exercici anterior i dels Beneficis Abans d'Impostos d'un 10,4%.

Les inversions han representat prop de 3 milions d'euros, sobretot per la finalització de la nau Multiservei III i la implantació de la xarxa de telefonia fixa digital.

ÒRGANS DE REPRESENTACIÓ

Al llarg del 2011, s'han produït modificacions significatives en els òrgans de representació de la Societat, arran del canvi de govern a l'Ajuntament de Barcelona sorgit de les eleccions municipals del 22 de maig.

Així, durant el mes de novembre, la Sra. Sònia Recasens va ser nomenada presidenta de Mercabarna, en substitució del Sr. Jordi William Carnes, que passa a ser conseller de la Societat. També destaca el canvi en la vicepresidència segona, amb la incorporació del Sr. Jordi Joly en el lloc del Sr. Mateu Hernández.

Pel que fa als consellers, Barcelona de Serveis Municipals (BSM) va comunicar la incorporació d'un membre més en representació d'aquesta empresa; aleshores, tenint en compte el que estableixen els estatuts de la Societat, Mercasa va presentar també un conseller més. Amb aquestes dues incorporacions, el consell de Mercabarna passa de 15 a 17 membres.

Així, per BSM s'han incorporat al Consell els senyors Joaquim Forn, Raimond Blasi, Constantí Serrallonga i Xavier Mulleras en substitució de les senyores Emma Balseiro, Immaculada Moraleda i Montserrat Sánchez.

En representació de Mercasa, la Sra. Silvia Llerena i el Sr. Joan Gené han estat substituïts per la Sra. María Vázquez i els senyors Álvaro Curiel i Domènec Vila.

Finalment, per part de la Comarca del Barcelonès, s'ha incorporat el Sr. Jordi Martí en el lloc de la Sra. Teresa M^a. Fandos.

Per acabar, vull reconèixer la tasca de l'equip humà de Mercabarna i de l'anterior directora general, Montserrat Gil de Bernabé, a qui he succeït el març de 2012.

Josep Tejado

Director general de Mercabarna

